
SANKT OLAV

St. Olav utkommer en gang ukentlig. — Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig, i Ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, — for utlandet tillegg av vedkommende lands avisporto. Opsigelser må være Ekspedisjonen i hende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. — Annonser må være innsendt innen mandag aften. — Manuskript innen fredag aften.

INNHold: Hyrdebrev for fasten 1931. — Evangelium for 2nen søndag i Fasten. — Epistel for 2nen søndag i Fasten. — Våre Søstre. — Anto er ikke tilfreds . . . — En avisand. — Varia.

ST. OLAVS REDAKSJON, AKERSVEIEN 5 - OSLO - TELEFON 23743

RETT + OG + SANNHET

Hyrdebrev for fasten 1931.

Høitelskede i Herren!

Idet den Hellige Stol har pålagt mig den oppgave midlertidig å forestå ledelsen av den katolske Kirke i Norge, har jeg også den plikt nu ved fastetidens begynnelse å gi Eder alle, kjære norske katolikker, et ord som kan være Eder til veiledning på veien mot vårt himmelske mål.

Jeg vil da fremholde for Eder betydningen av søndagens helligholdelse. For å begrense emnet vil jeg ikke drøfte spørsmålet om søndagshvilen og de forbudte arbeider, men alene påpeke hvorledes søndagen helligholdes ved bivåning av det hellige messeoffer.

Som I vet er søndagens helligholdelse av apostolisk opprinnelse. Dette er ikke så å forstå at apostlene skulde ha lavet en forordning i retning av vårt nuværende søndagsbud, ti vi vet jo at de vedblev i den første tid å besøke Templet og synagogene på sabbatsdagen. Men det fremgår av Skriftens ord at man samtidig begynte å feire og helligholde ved felles gudstjeneste «den første dag i uken» *) sikkert til minne om Herrens herlighetsfulle opstandelse. Det er også denne dag som av Paulus angis overfor korintierne, som særlig egnet for å holde kollekt, nemlig for de trengende i Jerusalem. Og det er den første dag i uken, som apostelen Johannes kaller «Herrens dag». **)

*) Apostlenes Gjerninger 20, 7.

**) Åpenb. 1, 10.

Fra tiden like etter apostlenes bortgang har vi flere vidnesbyrd om søndagens helligholdelse. Således leser vi i «*De tolv apostlers lære*», et kristent skrift som er forfattet i slutten av det 1. århundre: «Forsaml Eder på Herrens dag, bryt brødet og bring takksigelse, etterat I har bekjent Eders synder, forat Eders offer kan være uten lyde.» Og den hellige *Ignatius*, biskopen av *Antiokia*, som led martyrdøden i Rom omkring år 110, hevder uttrykkelig i sitt kjente brev til de troende i *Magnesia*, at for de kristne er søndagen trådt istedenfor sabbaten. Hos den hellige *Justinus Martyr* († ca. 165), i hans «*Forsvar*» for den kristne tro, leser vi en kort skildring av søndagsgudstjenesten, slik som den var i midten av det 2. århundre, og som forresten er vesentlig den samme som den vi fremdeles har. Fra det 2. århundre har vi også et vidnesbyrd fra hedensk hold, nemlig det brev som *Plinius* d. y., landshøvding i *Pontus*, skrev til keiser *Trajan* for å utbe instruksjoner om hvorledes han skulde forholde sig overfor de kristne, som var meget tallrike i hans distrikt. I dette brev forteller *Plinius* bl. a. at de kristne hadde for vane å komme sammen på en fastsatt dag, før daggry, for å lovprise Kristus som Gud. Dette er åpenbart en betydning til de kristnes søndagsgudstjeneste. Det er bemerkelsesverdig at de kristne i denne forfølgelsesens tid holdt fast ved den felles gudstjeneste. De må ha ansett sig for forpliktet til å overholde denne regel, slik at intet kunde fritta dem for det. Det fremgår herav

hvor ærverdig og maktpåliggende det kirkelige søndagsbud er. Det kan føres tilbake til oldtidens dager, er blitt besejlet av martyrblood og er således blitt en institusjon som ikke kan opgis, uten at kristenlivet taper noget av sitt oprinnelige preg. Ut fra denne eldgamle og konsekvent oprettholdte sedvane er så vårt nuværende søndagsbud vokset frem.

Den eldste kirkelige søndagslov som vi kjenner, stammer fra konciliet i *Elvira*, omkr. år 300. Den gir uttrykkelig påbud om regelmessig bivånelse av søndagsgudstjenesten, i det minste for bybefolkningen. Fra det 6. århundre har vi en rekke forordninger om søndagens helligholdelse. De fremhever bivånelse av det hellige messeoffer som det store middel og den viktigste forpliktelse vedkommende denne helligholdelse. Denne skikk fra oldkirkens tid, disse eldgamle lover har så i tidens løp ført til vårt nuværende søndagsbud, som lyder: «*Du skal på alle søn- og festdager med andakt høre den hellige messe.*»

Hvis vi betrakter dette bud, vil vi finne at det gir uttrykk for tre lover: den almenmenneskelige forpliktelse til å dyrke Gud, den av Gud åpenbarte beslutning om helligholdelse av den ene av ukens 7 dager, og endelig uen av Kirken angitte løsning av spørsmålet om hvorledes hviledagen (og de kristne helligdager) skal helligholdes.

I.

At menneskene bør dyrke Gud, det er anerkjent også utenfor kristenheten. De som uten kjennskap til den åpenbarede religion har fått troen på den guddommelige Skaper, må anse sig som forpliktet til å anerkjenne Ham som Herre. Denne forpliktelse påhviler i virkeligheten alle mennesker. Av Gud, sin Skaper, har de mottatt alt som de er og alt de har; derfor skylder de Ham takksigelse og dyrkelse. Å forsømme denne gudsdyrkelse, det er å svikte en almenmenneskelig plikt. For Gud betyr det riktignok intet om menneskene undrar sig denne plikt, men mennesket selv gjør det ikke uten å ta skade av det. Forsømmelse her medfører at mennesket taper sin oprinnelse og sitt mål av syne, og at dets liv herved ikke innrettes etter den naturlige og guddommelige lov, men etter personlig forgodtbefinnende. Og når mennesket mener å være blitt verdens herre, da er det i virkeligheten på vei til å bli alle tings trel, først og fremst under trelldom av sine egne lidenskaper og svakheter.

Men ved den åpenbarede religion har menneskene mottatt et guddommelig bud om gudsdyrkelsen. Til denne skulde, ifølge Guds åpenbaring til Israels folk,

den syvende dag i uken vies. — Hver syvende dag skulde menneskene la arbeidet hvile og hengi sig til gudsdyrkelsens hellige gjerning. Gud lot menneskene råde over de seks dager, men den syvende forbeholdt Han sig, ikke så å forstå at Gud på nogen måte var personlig interessert i dette, men for å hjelpe menneskene til å fullføre en velsignelsesrik og gagnlig forpliktelse. Om menneskene er slik som de bør være eller slik som de selv vil, det er hverken til vinning eller tap for Gud, likesom deres eksistens ikke tilfører Ham noget. Men hviledagens helligholdelse har stor betydning for menneskene, og fastsettelsen av en bestemt dag for alle er i det store og hele likefrem avgjørende for gudsdyrkelsens virkelige iverksettelse. Var det overlatt til den enkelte selv å fastsette tiden for gudsdyrkelsen, så vilde denne for de flestes vedkommende bortfalle. Det erfares ofte at noget som alltid kan gjøres, det blir stadig utsatt og ofte aldri gjort. I det menneskelige samfund vilde det føre til forvirring og uorden om menneskene hver for sig skulde fastsette forskjellige hviledager for å torrette sin gudsdyrkelse.

Som sagt inntrådte det allerede på apostlenes tid en forandring for de kristne som med forkjærlighet valgte den første dag i uken, Herrens dag, til hviledag. Denne skikk er trengt igjennom i alle land hvor Kirkens innflytelse har vært fremherskende, og hvor den ikke som i Russland er blitt ophevet igjen av ugudelige makt-havere.

Og ennu idag kan det sies at alle som er kristne mere enn i navnet, er enige om at søndagen må helligholdes som Herrens dag. Men når det spørres hvorledes den skal helligholdes eller i hvilken utstrekning, da opdager man stor meningsforskjell — fra den yderste strenghet, som gjør søndagen til en mørk og tung dag for de fleste, og til en slapphet som ikke våger av kristne mennesker å kreve noget som helst. Hvor slappheten fører hen er det unødvendig å påvise, men viktigere var det kanskje om alle blev klar over at også strengheten kan drives for vidt, som når foreldre av sine barn krever en overholdelse så streng at den er uforenlig med deres alders naturlige anlegg. Det hender således at de enkelte ut fra sin personlige trang til en meget strengt gjennomført helligholdelse av søndagen fremsetter et almindelig krav som de mener skal forplikte alle andre mennesker. Vinner utidig strenghet innpass, da vil det uundgåelig skje at den kristne søndag for mange, fra barndommen av, vil få et mørkt og livsfiendtlig preg. Søndagen vil føles som et trykkende åk, som man kaster av sig så snart man opnår selvstendighets alder. Ved sitt klare, bestemte søndags-

bud beskytter Kirken sine troende mot overdrivelser fra urimelige menneskers side, likesom den danner et holverk mot den almindelige slapphet, som unektelig er en større fare i våre dager.

Når spørsmålet reises hvorledes om i hvilken utstrekning søndagen skal helligholdes, da vender vi katolske kristne oss til Kirken eller nærmere bestemt til det kirkelige hyrdeembede, som har til oppgave ifølge Kristi fullmakt å styre de troende og veilede dem om veien til Guds rike. Og Kirken svarer oss at *vi skal helligholde søndager og helligdager ved å bivåne med andakt det hellige messeoffer*. Budet omfatter foruten alle årets søndager, også de kirkelige festdager, nemlig her i Norge: *Juledag og Kristi Himmelfartsdag*. Andre katolske festdager, såsom Helligtrekongersfest, Kristi Legemsfest, Marias optagelse i himmelen, Allehelgensfest og Marias uplettede undfangelsesfest, henlegges hos oss til den påfølgende søndag.

Det blir innvendt fra utenforstående at det er nedverdiggende for et menneske i sitt religiøse liv å la sig påvirke av ytre påbud og veilede av medmennesker; det religiøse liv må få utfolde sig fritt etter enhver indre, personlige trang. La eder ikke forvirre av slike påstander! Det er aldri nedverdiggende for oss å etterkomme Kirkens bud, ti vi tror at den er Kristi Kirke, og at vi ved lydighet mot denne og de kirkelige hyrder, apostlenes efterfølgere, er lydige mot Herren selv;

«hvo som hører eder, hører mig, og hvo som forakter eder, forakter mig.» *)

Erfaringen viser også at hvis man overlater gudsdyrkelsen til å iverksettes alene ut fra personlig indre trang, da blir den ofte forsømt. Dessuten er ikke påbud på det religiøse område uten frukt og velsignelse. Hvor ofte hender det ikke at de som til en begynnelse har bivånet søndagsmessen uten personlig trang, men av lydighet mot Kirkens bud, de er blitt belønnet av Gud, som i deres hjerter har skapt den trang som manglet og skjenket dem glede og fred. Men de som ikke lever efter Guds bud, som vet med sig selv at de er dårlige kristne, bør også de fortsette med denne pliktmessige bivåning av søndagsmessen, skjønt det åpenbart ikke gagnar dem det minste?

Vi minnes Jesu lignelse om den forlorne sønn, denne lignelse som så gripende anskueliggjør Guds uendelige barmhjertighet, og så svarer vi: de bør ikke opphøre med å gå i messen. De bør vokte sig vel for å bryte over dette bånd, som ennå vedlikeholder en kontakt, omenn svak og mangelfull, med den barmhjertige Gud. Den dag kan komme da de under messen eller under prekenen får klarere lys og større kraft, så de igjen for alvor vender sig til Gud for å tjene og elske Ham.

(Fortsettes).

*) Luk. 10, 16.

Evangelium for 2nen søndag i Fasten.

Mattæus 17, 1—9.

1) På den tid tok Jesus med sig Petrus og Jakobus og hans bror Johannes og førte dem avsides op på et høit berg. 2) Og Han blev forklaret for deres øine, og Hans åsyn skinte som solen og Hans klær blev hvite som lyset. 3) Og se, Moses og Elias viste sig for dem og talte med Ham. 4) Da tok Petrus til orde og sa til Jesus: «Herre! det er godt at vi er her; vil du, så skal jeg her reise tre telt, dig ett, Moses ett og Elias ett.» 5) Mens han ennå talte, se, da overskygget en lysende sky dem, og se, en røst fra skyen sa: «Denne er min sønn, den elskede, i hvem jeg har velbehag, hør Ham!» 6) Og da disiplene hørte det, falt de på sitt ansikt og blev såre forferdet. 7) Og Jesus trådte til og rørte ved dem og sa: «Stå op og frykt ikke.» 8) Men da de oppløftet sine øine, så de ingen uten Jesus alene. 9) Og da de steg ned av berget bør Jesus dem og sa: «Tal ikke til noen om dette syn før menneskets sønn er oppstått fra de døde.»

Anmerkninger.

1) Vi har sagt med Messeboken: «På den tid . . .», mens vi i teksten leser: «Seks dager derefter tok Jesus med sig . . .», d. v. s. Jesu forklarelse finner sted seks dager efter at Petrus på apostlenes vegne hadde bekjent sin tro på Jesu guddom: «Du er Kristus, den levende Guds Sønn». (Matt. 16. 16). — Jesus tar med sig de samme tre disipler som senere skulde være vidne til hans menneskelige elendighet i Getsemane, og lar dem her få et glimt av sin guddommelige natur.

2) Forklarelse består i at Jesus viser sine disipler den herlighet Hans legeme skulde iføre sig efter Hans lidelse og død. Vi også forventer den samme herlighet, ifølge Paulus brev til Filippensene (3. 21): «Han skal forvandle vårt fornedrelses legeme til å bli like-dannet med Hans herlighets legeme.» — Messeboken ifølge «Vulgata» har «sne» istedetfor «lys»

3) Moses var representant for loven og Elias for profetene. I Kristus har begge nådd sitt endemål. Lukas tilføier (9. 31): «De talte om Hans bortgang, som Han skulde fullbyrde i Jerusalem», d. e. Hans død.

5) Etter det gamle testamente var den klare skytegnet på Guds nærværelse. Det som Gud hadde uttalt ved Jesu dåp, gjentar Han nu for de tre utvalgte apostler.

6) Ved å høre den guddommelige røst blir disiplene grepet av frykt, og de faller på sitt ansikt. Dette var det almindelige uttrykk for tilbedelse hos jødene.

7) Jesus er atter den samme som før forklarelsen, og Han rører ved apostlene forat de skal reise sig.

9) Jesus som har talt med Moses og Elias om sin død, taler nu om sin opstandelse, og han må uvilkårlig tenke på Jesu ord til disiplene på veien til Emmaus: «Burde ikke Kristus lide dette og således inngå til sin herlighet?» (Luk. 24. 26). — Således forbereder fastetiden oss til å minnes ikke bare Jesu lidelse, men også Hans opstandelse. Vi må aldri skille Langfredagen fra Påskedagen, men i våre lidelser alltid ha den evige lykksalighet for øie.

H. D. Béchaux O. P.

Epistel for 2nen søndag i Fasten.

I. Thes. 4, 1—7.

1) Forøvrig, brødre, så ber vi og formaner vi eder i Herren Jesus, at I, slik som I lærte det av oss, hvorledes I bør omgås og tekkes Gud, således også vandrer, så I vil gjøre stadig større fremgang. 2) I vet jo, hvilke forordninger vi har gitt eder ved Herren Jesus. 3) Dette er nemlig Guds vilje: eders helligelse, å avholde eder fra utukt, 4) å vite, enhver av eder, å holde sitt eget redskap i helligelse og ære, 5) ikke i begjærs lidenskap, slik som hedningene, som ikke kjenner Gud; 6) det ikke å overliste og narre sin bror i noen sak, for hevner er Herren over alt dette, slik som vi også før har sagt eder og båret vidne om. 7) Ti ikke har Gud kalt oss til urenhet, men til helligelse.

Anmerkninger:

1) Den hellige Paulus taler med apostolisk myndig-

het. 2) På grunnlag nemlig av sin autoritet meddelt av Vår Herre Jesus. 3) Den personlige helligelse består først og fremst i avholdelse fra enhver urenhetsynd. 4) Sikter til kyskhetens dyd. Med «redskap» (eller «kar») siktes enten til menneskelegemet (subsidiært: enkelte spesialorganer) eller til kvinnen (overensstemmende med en jødisk sprogbruk). 5) Syndsbejæret har svekket hedningenes erkjennelse, såat de, enskjønt de vet *at Gud er*, dog savner klare begreper om Guds attributter, d. e. de egenskaper Kirken på grunnlag av den guddommelige åpenbaring tillegger Ham. 6) Det er mulig at apostelen her sikter mere spesielt til svik i handel, idet vinnesyke likesom vellysten hørte til datidens hovedlaster; isåfall påtaler apostelen særlig handelssvik mellem kristenbrødre.

Pastor dr. A. Sund.

Våre Søstre.

Moteordet «overmenneske» som har vært brukt i 40 år er i virkeligheten bare blitt «opvarmet» av Nietzsche. Tyske forfattere hadde allerede brukt det i begynnelsen av det 18. århundre. Goethe tok det op efter 1800, et slagord blev det omtrent i 1890. Et slagord uten virkelighetsinnhold, etterplapret av tiden, fullstendig avbleket. So kom, snart efter 1918, det nye slagord om det «nye menneske». Man vet ikke hvem han er, hvordan han skal være. Man plaprer så skjønt om ham, berømte diktere snakker om ham, en meget høit ansett forfatter lar sin helt si: «Jeg har sett det nye menneske», men — oss viser han det ikke, vi får ikke se det. Men jeg har sett mennesker som var nye for mig. De hadde levet allerede lenge, i denne høieste fullkommenhet visstnok bare et par menneskealdre; men det kan være det samme, jeg har sett disse over-mennesker, disse for mig nye mennesker, og jeg føler mig drevet til å tale om dem, skjønt det hører til deres høieste

menneskelighet at de ikke bekymrer sig om hvordan andre snakker om dem. De ønsker ikke at man taler om dem, og jeg skriver ikke dette forat de skal høre det.

En svær ulykke hadde ført mig til disse mennesker, som jeg vil kalle de himmelske. Min hustru måtte på grunn av et uhell føres til det nærmeste sykehus. Det var et katolsk, med St. Karl-Borromeussøstre. Hun skulde opereres: et benbrudd, kneskjellen skulde syes sammen. Hun lå fem uker tilsengs, og blev frisk igjen. Omkring sengen stod søstrene. Hver av hennes bevegelser blev viet opmerksomhet. All mulig hjelp blev bragt av de himmelske mennesker. Hvad de muligens hadde vært i verden spurte vi ikke om, fikk vi heller ikke vite . . . deres sjeler viste ikke nogen tidligere stand eller avstamning. Alle sykesøstre er gode, jeg kjenner ikke mange av egen erfaring, men jeg har bestandig bare sett gode. Ingen som beslutter sig til å

vie sitt liv i sin næstes tjeneste, kan være dårlig — så tenker jeg mig. Jeg vil ikke tenke anderledes, og jeg hører ikke på motsigelser. Jeg vet det motsies, men jeg vil ikke vite noget av det. Men når jeg sier at de katolske sykesøstre som jeg ved daglig omgang i fem uker har lært å kjenne, er himmelske mennesker, så blir jeg ikke motsagt. Mange av mine venner kjenner disse himmelske, eller la oss si for himmelen modne mennesker — enhver er enig med mig.

Jeg skriver det her ikke for å rose, ti de strever ikke etter jordisk ros, men for å glede både mig og leseren ved at der finnes slike mennesker. Er ikke et menneske noget ophøiet siden det er mulig å svinge menneskesjelen op til denne himmelhøide?

Hvad er det som trykker oss mennesker med en slik tung neve ned i dette livs dybder? At vi av livet venter fornøielse som er jordiske. Disse engler strever ikke mere efter slike forlystelser. De lever enda på jorden, de virker både dag og natt for jordiske mennesker, forat disse igjen kan få nyte jordiske gleder. De selv kjenner bare en glede: å ofre sig helt for andre, og en gang å se Gud. Det er det ordrette svar som min hustru fikk efter å ha spurt en søster om hennes livs mål. «Å skue Gud», — ufattelig tanke, ufattelig også for den troende. Men hvilken vantro vover å kritisere et slikt ord? Er den vantro et virkelig dannet menneske, da vet han at han ikke vet en tøddel mer enn den troende, og den rikeste av disse to er uten tvil den troende.

De får ikke noget i eiendom, de får ikke motta noget som den dypeste takknemlighet kunde by dem, ikke en gang en blomst, en bukett. Jeg kom aldri uten en hilsen fra vår have. Søstrene fordelte alt mellem de syke, de satte blomstene på gangene til glede for dem som besøkte de syke, de smykket sitt kapell med dem, men ingen beholdt en blomst for sig selv. De gjorde mig den ære å besøke min have, og de plukket efter behag, glade ved synet av høstprakten, glade fordi de kunde smykke den lille sykehuskirke desto vakrere. De mottar ingen forfriskninger, og av og til undrer man sig over at de vil sette sig.

Hvor de trøster de syke! Hvor de forstår å sette lidelse og motgang i et klarere lys enn disse selv har sett det! Uten salvelse, unødige snakk, med et alvor som ikke vekker motsigelse. Også de vantro syke får den tanke: disse søstre vet mere enn andre mennesker om de hinsidige ting; lytt til, tenk efter, og ti! Ikke spør av omvendelsesforsøk med anderledes troende, eller vantro. Jeg kan forestille mig at av og til en som er gått ut av dette sykehus, går over til den katolske tro. Men ikke et ord av hans pleiersker har lokket ham på den vei.

Hvilket grovt arbeide må ikke disse fine mennesker gjøre. Et av våre mange løgnaktige moteord heter «kultivert». Det anvendes samvittighetsløst på samvittighetsløse, som helst med mange fremmedord utgir sig for «epokegjørende» og i virkeligheten intet, absolutt intet hverken *er* eller *kan*. Med disse må man sammenligne sykesøstrene, som har erhvervet sig så stor dannelse, at det mest motbydelige arbeide til fordel for den fattige, smussige menneskehet, under deres hender blir til en festtjeneste.

Da min hustru beklaget en av dem og sa: «Kjære søster, hvilke skidne arbeider Dere må utføre,» svarte søsteren: «Jeg får lov til det.»

Jeg synes dette ord er så stort som et av de største i klassisk diktning.

Hvem tenker våre lesere vel har skrevet denne vakre hymne til våre sykesøstre? — En ikke-katolikk, en ikke-kristen, en jødisk litteraturhistoriker: Prof. Dr. E. Engel. Det er et stykke som er tatt ut av en av hans mange bøker, som heter: «Menschen und Dinge». Det kan ha sin nytte å høre hvordan våre søstres opofrende arbeide vurderes av alle alvorlige mennesker av enhver rang og stand og av hver konfesjon. De arbeider uten å søke menneskenes gunst, uten å bekymre sig om ros eller ondsinnet kritikk, arbeider uten å få vesentlig annen lønn en den: å forbli i Guds vennskap.

Vi gjengir det her forat også søstrene selv kan dra nytte derav. Derved får de se hvor høit anderledes troende tenker om dem, og det må være en grunn til for at alle strever efter å holde sig på den åndelige høide.

Anto er ikke tilfreds

Ytterst i horisonten stod solen op violett og bebudet en dag som var like tørr som andre dager.

Hør ørkenen hvor den klager! — Den vilde gjerne bli en eng . . . Disse ord av en arabisk dikter er like sanne idag også.

Fra den brennende, stekende og sannfylte ørken steg ensomhetens og sønderknuselsens klage under dette veld av lys og hete.

Et tilfluktssted var patrenes «misjon». Den lå midt i sannet i en stor firkant omgitt av et plankegjerde, og

over dette kunde man se de maleriske hytter titte frem.

*

Hvor meget arbeide, forsakelse og utholdenhet vidnet ikke denne misjon om, der den lå gjemt i sannet. Men også hvilke resultater!

Tusener av sorte som levde under kanibalismen og den vildeste overtro, var takket være den litt blitt mennesker — ja, mere enn det — franskmenn og kristne. Derfor var det også en ubeskrivelig glede for trette karavaner når de fra kamelryggen langt borte fikk øie på det trefarvede flagg som vaiet over de franske munks hus.

*

Denne morgen kom en sort løpende for å forkynne at en av republikkens funksjonærer nærmet sig med sitt lille følge. De hadde forvillet sig i ørkenens utallige og foranderlige veispor.

Hvad funksjonæren heter? Han er død nu. Måtte Gud i sin barmhjertighet motta ham!

Det jeg vil fortelle om ham er at han var antiklerikal, og at han ikke kunde beherske sig når han i sitt venteværelse i Paris fikk øie på en munk som ydmykt satt og ventet på sin tur til å få komme inn.

Hans rykte var slik at prioren ikke kunde avholde sig fra å si til sine underordnede, mens han drakk sin kopp kondenseret melk:

— Vi kommer virkelig i høi grad til å praktisere nestekjærligheten når vi mottar ham idag.

Og henvendt til den sorte som betjener dem, tilføier han leende:

— Var vi ikke solide kristne, min gamle Anto, vilde jeg for en eneste gangs skyld tillate dig å bli kanibal igjen idag.

— Og spise menneske? spør mannen hvis øine lyser ved tanken.

— Ja, spis menneske, og med hvilken saus du ønsker!

*

Nu — «kondisjonalis» eksisterer ikke i denne stammes sprog, og Anto forteller straks overalt at — å! — bare for en gangs skyld vil pater prior tillate at man spiser en hvit som har forvillet sig i ørkenen, og som er i anmarsj.

Ryktet spredte sig som ild i tørt gress blandt disse store barn som de innfødte er.

De gamle som det ikke hadde falt lett for å opgi sin yndlingsrett, og som alltid hadde bevart smaken av

menneskekjøtt i munnen, opførte en vill krigsdans ved denne gode nyhet.

Og de unge som ikke visste meget, men som gjerne vilde vite, efterlignet de gamle og sa — — det er så godt — —

*

De ventet hele dagen — — de ventet om kvelden.

Og skuffelsen begynte å gjøre sig gjeldende, da de sorte endelig med sine skarpe øine opdaget en liten underlig tropp, hvis utmattede kameler møisommelig skred frem.

— Han er sikkert meget mager, hvasket stammens høvding i øret på Anto.

— Ja, men pateren har bedt oss tilberede et godt måltid, og enda en boks hermetisk flodhestkjøtt — —

— Pateren er god.

— Det vil iallfall være bedre enn intet. — —

*

Og funksjonæren kom. Og skjønt han dryppet av sved under solhjelmen, var han stikk imot høvdingens formodninger rund og fet og glinsende — riktig en lekerbysken.

Mottagelsen var meget hjertelig. Ingen er forresten elskverdiger enn en frimurer under lignende forhold.

— Min kjære far — jeg er strålende over å hilse på Dem, Deres munker, og det storartede arbeide De utfører her med slik selvopofrelse. Jeg har bare reist to uker her og er helt utmattet av tretthet og hete, og jeg tenker på at De lever hele tiden her hvor De får folk til å elske Frankrike. Vil De tillate mig å bese stasjonen?

— Jeg vilde nettopp tilby Dem det, men først må De komme Dem litt.

— Jeg holder på å dø av tørst.

— Vi skal nok få Dem på fote igjen.

*

Han drakk — — spiste — — og fant flodhesten utmerket.

Derefter beså han laboratoriet, barnehjemmet, skolen, verkstedene, ja endog kapellet, hvor han front gjorde korsets tegn.

— For et storartet arbeide — og det midt i ørkenen, og disse innfødte betrakter mig med slik levende sympati. Jeg er riktig rørt over det! — —

Og sant var det! De gamle i misjonen forlot ikke funksjonæren med øinene et minutt, de betraktet med

altopslukende interesse hver av hans bevegelser, — brystet, ryggen, benene, og især lårene på ham.

For en fest det skulde bli! — — Tennene løp i vann bare ved tanken. Å, hvor lite funksjonæren og uniformen hans skulde veie om en stund, når pater prior gjorde et tegn — bare et bitte lite tegn — —!

Noen som allerede var blitt svimle — de hadde jo fastet så lenge! — trykket sig op til ham, og begynte allerede å føle på ham.

Natten falt på og innhyllet misjonen . . . De sorte begynte å bli utålmodige.

— Pater? Når vil du gi ham til oss? spurte Anto.

— Hvem —? Hvad?

— Mennesket — —

— Gi ham til dig! — og hvad skal du gjøre med ham?

Anto åpnet sin munn og viste sine 32 sterke tenner, så lukket han munnen igjen så tennene smalt mot hverandre.

— Du er vel ikke blitt gal!

— Det er du, pater, som har sagt det!

— Har jeg sagt det?

— Ja — vi kunde spise menneske — bare en eneste gang!

— — — —!

— Og med den saus vi ønsket!

— Du har ikke forstått mig!

— Jo — jeg har meget godt forstått! Det har de andre også! Blir det da ikke av? —

— Nei, det blir ikke av — —!

*

Og mgr. Angouard, som engang fortalte mig denne historie, tilføjet at de sorte hadde vært fornærmet på pater prior i mere enn en måned, og at han for å trøste dem, måtte gi dem omtrent like meget av flodhestkjøtt som funksjonæren veiet.

Nu har en venn av denne herre i anledning av noen artikler skrevet en hel spalte, hvor han bittert og voldsomt erklærer at de franske misjonærer i utlandet tjener til absolutt ingen ting — at deres innflytelse bare er en legende etc.

— Allikevel . . . som en annen av mine misjonærvenner vil si — — —.

Pierre L'Ermite.

EN AVISAND

Å bry sig om enhver avisand vilde være umulig, da de er uten tall. Men av og til kan det være nyttig for derved å lære folk at de ikke må sverge alt for høit på hvad aviser meddeler, om enn overskriftene er nok-så «rystende» og «forbløffende». Man kan trygt si at halvparten av pressen her er basert på sensasjon. Mygg gjøres til elefanter, gamle uttørkede historier og meninger får ved et pressebad nytt liv igjen, så man tviler av og til på om man har med «moderne» mennesker å gjøre.

Avisanden det her gjelder, er skrønen om Jesu virkelige grav, Jesu virkelige levninger. Hvor megen tid, hvor meget papir og hvor mange krefter er der ikke blitt spilt bare på denne historie. Er avisanden selv latterlig, så er meningen som ligger bad den det ikke. Det så svært fristende ut. Tenk Dem en kiste som skulde ha til overskrift: «Jesus, Josefs sønn» — og så Jesu levninger. Det kunde bli en kjepphest for kristendommens fiender. Det var dog ingen mindre enn selve Paulus som skrev: « Er Kristus ikke opstanden, så er vår tro forgjeves». I sin fantasi så disse våre fiender allerede hele kristendommen ramle. De ante ikke at det hele kunde være enten bedrag eller feiltagelse, så som det oftest er når det gjelder slike angrep på kristendommen.

Men så kom dementiet. Den jødiske professor Sukenik, som ved sine foredrag i Tyskland og England skulde ha foranlediget denne bommert, frasa sig alt ansvar. Det var vistnok sant at kisten hadde innskriften: «Jesus, Josefs sønn». Men hvem kan garantere dens ekthet? Innskriften stammer nemlig ikke fra en stenhugger — den er bare innrisset. Og hvor ofte er der ikke forekommet slike forfalskninger?

I tilfelle av at den skulde være ekte, må det enda bevises at den stammer fra Kristi tid! Heller ikke dette er nok, ti hvem kan fortelle oss med sikkerhet at der på den tid i Jerusalem ikke fantes to personer med samme navn? Hvor mange Oscar Olsen eller Olav Hansen finnes ikke idag, f. eks. her i Oslo? Slår man op i telefonkatalogen, så finner man fire Olav Hansen og ikke mindre enn seks Oscar Olsen.

Vilde det forresten være sannsynlig at Jesu gravsted skulde ha vært ukjent inntil nu? Videre var det ikke tale om et nyfund av dr. Sukenik.

Overfor alt dette står det Nye Testaments beretninger om Kristi opstandelse, som ikke lar sig rokke av sensasjon. Vår religion er sannhetens religion, og den sier oss alt. «Kristus er opstanden, Han er i k k e her!»

VARIA.

Oslo.

Fra Vikariatet. Højærværdige Monsignore dr. *Kjelstrups* overtagelse av *St. Olavs sogneprestembede* utsettes inntil videre, og embedet bestyres av velærv. pastor *Laudy* som *forrettende sogneprest*.

— Søndag 15. febr. efter høimessen var der i foreningslokalet anledning for alle som ønsket det å ta avskjed med pastor *Krijn* i anledning hans fratreden som sogneprest i *St. Olavs menighet*. Mange var møtt frem. I en kort og dypt følt tale takket hr. *Hadland* på menighetens vegne pastor *Krijn* for hans dyktige arbeide i menigheten, og ønsket ham fra alle alt godt også i hans fremtidige arbeide.

Dagspressen meldte onsdag 18. febr. Herr direktør *Polaczeks* 80-årsdag. Da «*St. Olav*» ikke hadde fått noen meddelelse om denne festlige begivenhet, kunde vi ikke fremføre våre lykkønskninger før nu. Til vårt høitfortjente og populære medlem våre hjerteligste lykkønskninger og et opriktig: Gud velsigne ham og gi ham et: «*otium cum dignitate*».

— *St. Halvards Lokalforening* av *St. Olavs Forbund* avholdt generalforsamling 15. februar d. a. Efterat årsberetning og regnskap var oplest og gitt decharge, blev der vedtatt forslag til forandringer i foreningens lover. Derefter blev der foretatt valg, som fikk følgende resultat: *Styre*: Hr. E. Reichenbach, formann, frk. Else Solegaard, kasserer, frk. Paula Abry, sekretær, hr. Dag Jensen. *Suppleanter*: Fru Anna Hansen, fru Litthauer. *Delegerte til landsmøtet*: Hr. F. Reichenbach, frk. Paula Abry. *Revisorer*: Frk. Astri Seglem, hr. A. Bjørnstad.

— *Lars Eskelands foredrag* i Dominikanernes kapell. I forrige uke holdt hr. Eskeland to foredrag: «*Grundtvig og hans syn på kyrkja og kristendommen*» og «*Kvifor søker so mange inn i den katolske kyrkja i våre dagar*». Allerede det første foredrag var godt besøkt, men ved det annet var kapellet fylt til trengsel. «*Det personlige og dyptføyte foredrag gjorde et sterkt inntrykk på den lydhøre forsamling,*» skriver «*Tidens Tegn*». Særlig interessant var Eskelands redegjørelse

for Grundtvigs innflytelse på hans religiøse utvikling. Med Grundtvig innså han at den apostoliske trosbekjennelse var den faste grunn som kirken i alle tider har bygget på. Men selv kom han til å se — hvad Grundtvig ikke så — mere og mere tydelig at den lutherske statskirke selv med dette grunnlag ikke var i stand til å hevde og forsvare kristendommens åpenbarelse og evige sannheter. Man kunde ikke undvære de levende institusjoner som gjorde den katolske kirke så sterk og livskraftig. Kristendommen hadde bruk for Kirkens levende autoritet, kunde ikke bestå uforandret og uforfalsket uten denne.

Lars Eskeland fremhevet også hvorledes lengsel efter botssakramentet hadde vært av avgjørende betydning for hans konversjon. Det fremgikk tydelig av foredraget at man ikke bør søke årsakene til de mange konversjoner i våre dager i ønsket om tilfredsstillelse av estetisk trang. Konversjon er en nødvendig konsekvens av en overbevisning om sannheten, en overbevisning som efterhvert vokser sig så sterk at den ikke kan motstås uten at man tar skade på sin sjel. S.

Bergen.

St. Pauls menighet i Bergen holdt søndag 15. febr. fastelavnsfest i det nye, hyggelige festlokale i kirkekrypten. Først fremsa en liten harlekin en kort, men anslående prolog. Derefter blev der holdt taler av sognepresten og højærv. administrator Irgens, som til alles store glede overvar festen. Der blev opført en morsom liten komedie: «*Mannen som skulde stelle hjemme*». Av de optrædende, som alle skilte sig godt fra sine roller, må særlig nevnes frk. Sophie Haaland, som utførte sin rolle som den unge frue akdeles glimrende, og tok sig meget godt ut på scenen. Åtte unge damer fra Mariaforeningen danset, iført maleriske polske nasjonaldrakter, en polsk dans, som vakte stormende bifall. Et orkester av dyktige musikere underholdt med en rekke herlige musikkstykker, og høstet stor, velfortjent applaus. Efter bevertningen, som bestod av kaffe og fastelavnsboller, blev der utloddet en hel del vakre gjenstander. Til slutt blev det festlige lystspill i 3 akter: «*Trolldom og kjærlighet*» spilt. De unge skuespillere og skuespillerinner var meget flinke. I den temmelig vanskelige rolle som kammerherre Rask viste hr. Filiph Maubach usedvanlig gode sceniske anlegg. Arrangørene og de optrædende har den største ære av festen, særlig fordi de bare hadde brukt 8 dager til all forberedelse og innstudering. Det var en helt igjennem vellykket og meget hyggelig fest.

En tilskuer.